

MEMO

Datum : Donderdag 18 juni 2020

Aan : Leden stedelijke commissie

Van : Wethouder Kampman

Afschrift :

Onderwerp : Toezegging stedelijke commissie van 2 maart over het briefadres in de participatiewet

---

In de Stedelijke commissie van maandag 2 maart is door wethouder van Houdt namens wethouder Kampman aan u informatie toegezegd over het briefadres en de zogenaamde 'bankslapers' in relatie tot de Participatiewet. In deze memo krijgt u hierover meer informatie. Dit gebeurt aan de hand van de brief van de Nationale ombudsman¹ die in de commissie ter sprake gekomen is.

Brief van de Nationale ombudsman; knelpunten

De ombudsman noemt in deze brief 3 knelpunten.

1. Inschrijven met een briefadres blijkt moeilijk of niet mogelijk;
2. Het is ingewikkeld om het juiste loket te vinden;
3. Er is onvoldoende oog voor onderliggende problematiek.

Hieronder wordt aan de hand van de benoemde knelpunten ingegaan op de Enschede situatie.

1. Inschrijven met een briefadres blijkt moeilijk of niet mogelijk

Dakloos zijn is een wettelijke reden om een briefadres te verstrekken. Naast de wettelijke verplichting voor dak- en thuislozen, hebben wij in Enschede nog als eigen (aanvullend) beleid dat ook aan de zogenaamde "thuislozen" ('bankslapers') een briefadres kan worden verstrekt als zij door omstandigheden tijdelijk geen vast adres hebben. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die uit een scheiding komen, die de nachten tijdelijk even op wisselende adressen doorbrengen, maar die wel op zoek zijn naar een vast adres.

Gemeente Enschede beoordeelt de aanvragen voor een briefadres grondig, maar kent ook een rechtvaardig en ruimhartig beleid rondom de verstrekking van briefadressen. Een grondige beoordeling is noodzakelijk om oneigenlijk gebruik van de regels te kunnen voorkomen, maar ook om de persoonlijke situatie van de inwoner in beeld te brengen. Er is dus altijd sprake van maatwerk; beoordeeld wordt welke inschrijving het meest passend is. Uitgangspunt is dat iemand wordt ingeschreven op het adres waar hij zijn hoofdverblijf heeft. Inschrijven op een briefadres is alleen mogelijk als duidelijk is dat de inwoner niet beschikt over een hoofdverblijf op een bepaald adres.

Een briefadres is tijdelijk, ook al duurt tijdelijk soms lang. Meestal wordt een briefadres voor 3 maanden afgegeven, maar het vaststellen van deze periode is maatwerk. Dit betekent dat we de situatie van tijd tot tijd opnieuw moeten beoordelen. Van de inwoner mag worden verwacht dat hij hier medewerking aan verleent. Ook kunnen er afspraken gemaakt worden voor begeleiding of schuldhulpverlening om ervoor te zorgen dat inwoner op den duur weer op een regulier woonadres kan worden ingeschreven. Zo is er aandacht voor de persoonlijke situatie van inwoner en voor een oplossing voor de langere termijn.

Het proces kan het beeld oproepen dat de inschrijving met een briefadres moeilijk of niet mogelijk is, maar de beoordeling is noodzakelijk, zowel voor de inwoner als voor de gemeente,

---

¹ De brief van de ombudsman is als bijlage bij deze memo gevoegd.

en past ook in de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties².

2. *Het is ingewikkeld om het juiste loket te vinden*

Ook in Enschede kunnen inwoners zich bij verschillende afdelingen van de gemeente melden voor het aanvragen van een briefadres: bij de afdeling Dienstverlening, het Wijkteam of bij Werk en Inkomen. Daarom hebben de afdelingen onderling afspraken gemaakt om passende ondersteuning en begeleiding te kunnen bieden waarmee verdere problemen worden voorkomen en iemand niet van het 'kastje naar de muur' wordt gestuurd. Deze afspraken zijn gebaseerd op het stappenplan dat door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is opgesteld.

Als het gaat om een aanvraag voor een briefadres voor daklozen of thuislozen die een uitkering (willen) hebben, dan ligt de beoordeling ervan bij de afdeling Werk en Inkomen. Dit komt doordat er tegelijkertijd meestal ook een uitkering in het kader van de Participatiewet wordt aangevraagd. Heeft de inwoner al inkomen, bijvoorbeeld een uitkering van het UWV of uit arbeid, dan wordt de aanvraag beoordeeld door de afdeling Dienstverlening. Bij de afdeling Werk en Inkomen zijn 3 consultants werkzaam als het gaat om dak- en thuislozen die een uitkering nodig hebben.

Op korte termijn wordt ook de gemeentelijke website aangepast, zodat onder de term 'briefadres' er gegevens gevonden kunnen worden met wie inwoners contact kunnen opnemen om meer informatie te krijgen of om een briefadres aan te vragen.

Doordat we intern goede afspraken hebben gemaakt en 'specialistische' consultants hebben, zou het vinden van het juiste loket in Enschede geen probleem moeten zijn.

3. *Er is onvoldoende oog voor onderliggende problematiek*

In het beoordelen van de aanvragen wordt gekeken naar de individuele situatie van de inwoner. Daarbij hoort zeker ook de onderliggende problematiek. Dit proces kan wellicht soms het idee oproepen dat het aanvragen moeilijk en omslachtig is, maar juist door verder door te vragen, proberen we inzicht te krijgen in de persoonlijke situatie en de onderliggende problematiek van een inwoner. Hierdoor kunnen we maatwerk bieden en werken aan structurele oplossingen.

Knelpunten niet herkend; casussen open met elkaar bespreken

Zoals hierboven beschreven in de toelichting op de knelpunten die de ombudsman benoemt, worden deze knelpunten voor Enschede niet herkend. We realiseren ons tegelijkertijd dat dit beeld niet voor iedereen geldt en dat inwoners en belangenorganisaties soms, al dan niet terecht, het gevoel hebben tegen barrières op te lopen. Op dat moment is het belangrijk om deze casussen open met ons te bespreken, zodat deze op individueel niveau kunnen worden beoordeeld; de afdelingen Dienstverlening en/of Werk en Inkomen zijn hiervoor bij de gemeente Enschede het aanspreekpunt.

Aanbevelingen van de ombudsman

De ombudsman noemt 2 aanbevelingen in zijn brief die van toepassing zijn op het briefadres³, namelijk voorkomen dat mensen niet staan ingeschreven in het BRP en adequate ondersteuning bieden. Ook in Enschede willen we voorkomen dat mensen niet staan ingeschreven in het BRP en vinden we dat adequate ondersteuning en begeleiding moeten worden geboden om verdere problematiek te voorkomen. Dat is ook de manier waarop gewerkt wordt en waar onze processen op zijn ingericht. Het onderzoek op een aanvraag voor een briefadres is (soms) wel complex, ook al bestaat er een wettelijke verplichting om het te verstrekken. Het verstrekken van een briefadres is niet een eenvoudige administratieve afhandeling, maar een individuele beoordeling gericht op de persoonlijke situatie van de inwoner.

---

² Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een aantal jaren geleden een stappenplan uitgebracht voor het afgeven van een briefadres. In Enschede werken wij op basis van dit stappenplan.

³ De derde aanbeveling in de brief van de ombudsman gaat over de woningmarkt. Dit onderwerp is aan de orde gekomen in de stedelijke commissie van 2 maart en houdt niet direct verband met het briefadres. Om die reden wordt deze aanbeveling hier niet verder benoemd.